

La Suda Kruco

Oficiala Organo de la Australazia Esperanto-Asocio.

Redakcio-Administracio :

Box 731, Elizabeth-str: P.O.,
Melbourne (Aŭstralio).

Abono (por dek du numeroj) :

Aŭstralio: 4 ŝilingoj kaj 6 pencoj.
Ekster Aŭstralio: 5 ŝilingoj

Unu numero: 4 pencoj

Anoncoj: Por 3 linioj: 1 ŝilingo.

N-ro 56

Melburno (Melbourne), Aŭstralio.

10 februaro 1925

CONGRESS PROGRAMME.

The arranging of the congress programme is now being seriously tackled by the Melbourne members. It is still too early to give full details, but the following items have been definitely decided upon:—Monday, All Day Picnic; Tuesday Evening, Opening of the Congress; Wednesday Evening, Children's Concert; Thursday Evening, International Costume Ball.

It is quite likely that a Conversazione will be held on Good Friday evening and on Saturday evening we expect to present an Esperanto play by adults.

It will be noticed that the most important items are arranged for after the actual Easter holidays. This will give a better opportunity of drawing the attention of the public, and in particular the teachers, to our festival.

The opening of the congress will take place in a large hall in the centre of the city. This is to be a big propaganda meeting so the public will be invited. We are hopeful of getting a very prominent citizen to give the opening address. Speakers representing various sections of the community will be there. An attractive item of the congress will be the children's concert. Fifty children will take part. They will give the

complete programme consisting of plays, songs and dances. Esperanto will be the only language used. Special attention is being paid to the staging of this performance. It will be worth coming to Melbourne for this night alone.

We hope to make the International Costume Ball a fitting conclusion to the congress. It is suggested that members should arrange sets among themselves. It will be much less expensive if eight people club together and share the expense of making the costumes. When you decide on your set let us know so that there will not be too many representatives of the same nation.

Apart from the social programme several propaganda moves are being arranged, regarding which details will be published later. There are many intending congress members who have not yet paid their subscriptions. We are anxious to receive all monies as soon as possible so that we can take full advantage of the many opportunities offering during Easter

week.

The Congress fees are:—Melbourne members, 21/-; Country and Interstate members, 10/6. Much depends on your immediate financial support. R. R. Rawson, Hon. Secretary; H. Byatt, Hon. Treasurer.

WHAT ESPERANTO MEANS TO ME.

When Esperanto was first called to my attention, I was attracted by its simplicity, its novelty, and the wonderful genius of its inventor. Of course I found many places where I could have done better—or thought I could till I knew more of the subject. When I found such defects, like Captain Cuttle I made a note of them, only to discover, as I went further, that Zamenhof was wiser than I, and had either anticipated difficulties and guarded against them, or had builded better than I knew; so one by one my critical notes found their level in the waste-basket. In Esperanto, as in many other fields—

“A little learning is a dangerous thing.

Drink deep, or taste not the Pierian spring.”

Soon I began to have a student's interest in pursuing the subject. I could find no teacher, but I bought several Beginners' books that served me well, and before long I was able to read simple prose. I subscribed to a bilingual journal—Esperanto and French—and studied the Esperanto through the French translation in a parallel column. One day I read down the right—(French) half of a page and turning to the next page began without thinking, on the left Esperanto half. I was far down the column before I began to notice that I was not reading French. That gave me courage. I subscribed to other bilingual journals, some in languages of which I knew very little, and had the novel experience of studying those through the medium of Esperanto.

I learned the addresses of several Esperantists in other countries who were willing to correspond in the new language and wrote to them. My first response was from a Russian doctor of medicine, near the Ural Mts. I remember the excitement with which I saw the Russian postmark (which I could not read) and how I wondered whether the letter would be any more intelligible. My apprehension was groundless; my new friend was a careful penman; his words were far more legible than the English of many of my correspondents, and his Esperanto style was clear and simple. I easily made

out the meaning of every sentence.

I enlarged the number of my foreign correspondents until I had them in several lands. Having thus learned to read and write the new language, I wondered if I could understand it when spoken and speak in turn. To put the matter to test I attended an International Congress in Cambridge, England. There I saw a remarkable demonstration such as never happens in any International Congress except those of the Esperantists—all the business carried on in one language only without repetition in some other “official” tongue, and the proceedings followed by scores who knew no other language except their own. My vision suddenly broadened;

“The Parliament of Man, Federation of the World” seemed no longer a poet's dream, but a little study, common consent; and a good deal of common sense could bring the whole civilized world into communication. It was a noble ideal and I straightway became an idealist. A chance remark voiced by a blind Esperantist in one of the public meetings made me a more confident idealist. He cried with touching earnestness and face aglow: “Esperanto estas stelo en nia neluma ĉielo (Esperanto is a star in our light sky!)”

Up to that Congress I had pursued Esperanto selfishly, as a literary diversion. I loved to practise with the permutation and combination of its elements; I enjoyed the analysis of new words much as if I were solving a Chinese puzzle; I was amused by the naive expressions of my foreign correspondents; and above all I possessed the thought that I possessed the master-key of many languages, and that already I could unlock many literary treasures that had been Esperantized, but as yet neither Anglicized, nor Italicized, nor Gallicized, nor Teutonized; and the number of such treasures was increasing daily. I had access, through the new medium, to hitherto unknown works of Russian, Danish, Bulgarian, Hungarian, Bohemian, Polish, Japanese—why call the “muster roll of names”? The literary world would soon come my oyster, which I could easily open with my Esperanto knife.

But all those experiences and that dream were egoistic: a true Esperantist is an altruist. He is not content, like Ali Baba, merely to say "Open sesame!" and count his bags of gold and acres of diamonds alone. Li ne estas avarulo (He is not a miser). He wants the whole world to share his riches. He believes that so his sorrows will be divided, his joys multiplied, and his vision intensified. And now the noble words of our Majstro are ever ringing in my ears, and I am eager that the whole world shall hear and understand:

"We scatter the seed, and the hope that we cherish
E'er brightens the way we are going;
Though seeds by the hundred and thousand may perish,
We never will cease from the sowing.
"Enough!" cry the mocking Philistines who meet us.
"No! never enough till the whole world shall greet us!
So onward, and onward, and onward forever,
Till posterity bless our endeavor."
D. O. S. Lowell.
—El Amerika Esperanto.

GAZETOJ RICEVITAJ.

Aŭstria Esperantisto, n-o 4; Amerika Esperantisto, n-o 5; Arbeiter Esperantisten, n-o 4; British Esperantist, n-o 236; Belga Esperantisto, n-o 7, 8; Esperanto Triumfonta, n-o 219, 220, 223 ĝis 227; Export Esperantist, n-o 9-10; France-Esperanto, n-o 32; Itala Esperanta Revuo, n-o 8-9, 10, 11; Informservo de la Internacia Labora Oficejo, n-o 75, 76, 77; International Language, n-o 11; La Espero, n-o 11, 12; La Suno Hispana, n-o 90; La Monde Esperantiste, n-o 4; Litova Stelo, n-o 10; Pola Esperantisto, n-o 9-10.

RECENZOJ.

LA FIRMAO DE LA KATO KIU PILKLUDAS, Honore de Balzac, el la franca originalo tradukis Paul Benoit. F. Hirt & Sohn, Leipzig.

Ĉi tiu romano de Balzac traktas la tro oftan temon de edzo, kiu postvivis la amon al la edzino. La verko estas rimarkinda pro ĝia detala priskribo de la taga vivo de drapkomercista familio en Parizo dum la fruaj jaroj de la pasinta centjaro. La traduko tre fidele sekvas la iom tedan, iom pezan stilon de la originala rakonto. La tradukinto tiel agis laŭ la konsilo de eminenta kritikisto, kiu diras, "Ni kredas hodiaŭ, ke la tradukanto devas malaperi malantaŭ sia aŭtoro kaj oni pelas kelkfoje ĝis ekstreme la zorgon pri laŭvorta ĝusteco." Sed—Ĉu la sklava fideleco al tiu kredo ne tro katenos nian lingvon kaj faros ĝin nur mehanika? (C.W.B.)

ORIENTAJ FABELOJ, de Vlas Doroŝeviĉ, el la rusa originalo tradukis Nikolao Hohlov. F. Hirt & Sohn, Leipzig.

Ĉi tiu verketo konatigas al multaj Esperantistoj aŭtoron eĉ kies nomon ili ne antaŭe aŭdis. Doroŝeviĉ estis Ruso, kiu skribis kun celo elmontri la riproĉindaĵojn de la cara reĝimo. Liaj plej sukcesaj verkoj estis en formo de fabelo kaj tiel skribitaj, ke la cenzuristo ne vidis la rajton ilin akuzi, sed eĉ naivulo povis vidi kien estis celanta la aŭtoro. Kiel la tradukinto diras, "la lingvo de Doroŝeviĉ estas akra, ĝusta, tre simpla kaj regula, sed samtempe ĝi estas ankaŭ moderna, fortimpresa, bela kaj poezia" kaj-ro Harlov bone sukcesis en la traduko en Esperanton tiel, ke la delikata satiro estas videbla por ĉiu leganto. (C.W.B.)

HAROLDO PUDNEY

Kuracisto de Fonto-Plumoj

Ĉu vi havas kriplan fontoplumon, kiu malhelpas vian skribadon? Porta ĝin al li, kaj li tute rebonigos ĝin. Aŭ ĉu vi deziras fontoplumon POR VI MEM AŬ POR VIA AMIKO? Li havas multajn el ĉiu speco, je prezo facila por via monujo. Mendoj per poŝto estas lia specialo. Memoru la adreson:

7 EQUITABLE PLACE, MELBOURNE.

S-INO ZAMENHOF MORTIS.

Lastmomente antaŭ presigo de tiu ĉi numero atingis nin la malĝojiga sciigo, ke la fidela kamaradino de nia neforgesebla Majstro, s-ino Klara Zamenhof, mortis sabaton, la 6 decembro, vespere je 8 h., en la aĝo de 61 jaroj. Laŭ informoj ricevita antaŭ nelonge oni eksciis, ke la vidvino de nia Majstro grave malsanis kaj ke operacio estos neevitebla. Nun ŝi jam ne vivas. Al la funebrantaj familianoj ni esprimas la senton de nia profunda kondolenco. Estu por ili iom da konsolo, ke kun ili funebras la tuta esperantistaro.

T.J.

—el Esperana Triumfonta.

LA LASTAJ TAGOJ DE S-INO KLARA ZAMENHOF.

Certe interesos la esperantistaron, ekscii ion pli detalan pri la lastaj vivtagoj de la majstroedzino kaj pri la malsano, kiu fine kaŭzis ŝian morton.

Jam antaŭ sia vojaĝo al la 16-a Kongreso en Wien, s-ino Zamenhof fartis malbone, havante oftajn dolorojn en la hepato. Tamen ŝi riskis la vojaĝon.

Post la kongreso ŝi decidis vojaĝi al trentino por serĉi resaniĝon kie ŝi restis kvar semajnojn; sed ŝia faro ankoraŭ pli malboniĝis.

Du tagojn post la reveno ŝi enlitigis kaj jam ne leviĝis. Tamen ŝi daŭre interesiĝis pri la stato de la esp. movado kaj precipe ekĝojis eksciant, ke la monumento por la tombo de ŝia edzo alvenis Danzigon.

La 9 nov. la kuracisto, dezirante plicertigi la diagnozon, decidis operacii ŝin. Dum la operacio oni konstatis kanceron en la hepato, kaj la stato fariĝis senespera. Post du-semajna restado en hospitalo oni hejmenigis ŝin.

La konscion ŝi havis ĝis la lasta tago. La 4 dec. s-ino Zamenhof sentis sin pli malforta kaj pensis jam pri la morto. La 6 dec. matene ŝi vokis la infanojn dezirante adiaŭi ilin. La saman tagon, je 6 h. vespere, ŝi tute perdis la konscion; je 9 h. vespere ŝi ekdormis por la eterno dormo.

A.O.

—el Esperanto Triumfonta.

ESPERANTO.

Professor Charles Sarolea, K. L., LL.D., D.Litt., D.Jur., Professor French Language and Literature University of Edinburgh:—

It is impossible that the present Tower of Babel and confusion of tongues should continue much longer. Unless the progress of the race is to be seriously handicapped, unless we are to come to a deadlock, this imperative necessity for an international medium of communication will have to be met . . . Esperanto is the language which stands out above all others by virtue of its wonderful intrinsic qualities and by virtue of the extraordinary success it has already met with. Of all the artificial languages, it alone responds to the three indispensable fundamental conditions:—

1. Esperanto is absolutely neutral. The principle of internationality is strictly adhered to.

2. Its grammar is ideally simple and phonetic. Phonetically Esperanto is very much like Italian, which is the only one amongst living languages, which contains nothing but "international" sounds.

3. Esperanto is harmonious and beautiful. Esperanto is not a cold iron mechanical tongue. Flexibility and vitality are amongst its essential qualities.

Not only does Esperanto satisfy all the a priori conditions of an ideal international language but it has been submitted to the a posteriori test of experience, and it has been found wanting.

So clamant are the demands of science and commerce, of foreign travel and colonisation, that the necessity for a linguistic bond among nations is becoming every day more urgent.

To me the study of Esperanto has always appealed pre-eminently as philosophical study. I do not know honestly and without exaggeration many better deciples for the mind quite apart from any practical use than the study of Esperanto; Esperanto is from the first rule to the letter applied logic; and apart from its logical quality there are the literary and musical qualities.

—El International Language

LA ZAMENHOF — MONUMENTO ESTAS PRETA.

Ceremonio en Aberdeen.

Ceremonio interesa por tutmonda esperantistaro, kvankam modesta, okazis en Aberdeen sabaton la 25 oktobro.

En la korto de la granda granit-laborejo, kie la monumento de Zamenhof esats skulptita, staris, sur sabla monteto speciale aranĝita por la okazo, la helgriza granita monumento destinata por la tombo de nia Majstro. Ĉi tie ĝi elrigardis en nobla aspekto el la amaso de la diversspecaj krudaj granitrokoj, kiuj kuŝis ĉirkaŭe. La ronda terglobo sur la supro estis kovrita per verda standardo kaj la monumenton ĉirkaŭis aro da esperantistoj: la anoj de la Aberdeena Grupo Esperantista, s-o Warden kaj s-o Page el la Organiza Por-monumenta Komitato kaj J. D. Applebaum, ĝia honora sekretario. La lastaj tri speciale veturis al tiu urbo por la ceremonio.

La monumento estis liberigita de la skulptista ĉizilo antaŭ kelkaj tagoj kaj estas komplete finita por enŝipigo, kaj la Org. Kom. kune kun la lokaj samideanoj kaptis la okazon solene honori antaŭ ĝia enŝipigo por Polujo la ŝtonon, kiu post nelonge kovros la tombon de la Majstro.

S-o Warden en kortuŝaj vortoj rakontis pri la laboro de nia Majstro en sia idealisma agado por la bono de la homaro, detalis la historion de liaj verkoj, kaj memorigis pri la unuaj tagoj de la Universalaj Kongresoj kaj Esperanto. La tuta rondo kantis a himnon de Espero, kaj s-o Page, post aludo al la paca laboro de la kreinto de Esperanto, deklamis "La preĝo sub la verda standardo."

Poste parolis la honora sekretario kiu montris la universalecon de Esperanto per la fakto, ke mondonacoj venis el la tuta terglobo, kaj esprimis la esperon, ke ĉi tiu ŝtono estu por ĉiuj ĉeestantoj simbolo de inspiro kaj instigilo al plua laboro por la bono de nia movado ĝis fina venko.

Do, post longa atendado la monumento por la Majstro estas realaĵo. Ĝi foriros per la plej proksima vaporsipo sur la baltika maro al Danzig, kaj de tie al Varsovio por fina starigo sur la tombo. La aberdeenaj matenaj kaj vesperaj ĵurnaloj raportis en longaj artikoloj pri tiu unika

ceremonio en sia granita urbo pri kiu ili tre fieras.

Niaj aberdeenaj samideanoj, speciale s-o Lawton, la grupa vic-prezidanto, kiu loĝas apud la laborejo, staris dum la ceremonio kun pezaj koroj. Dum multaj monatoj ili drolotis la monumenton kvazaŭ propran infanon, vizitis la laborejon tiom ofte kiom eble por alrigardi la progreson de la laboro. Ili vidis la krudajn ŝtonojn, observis la ĉizilon, kiel ĝi daŭradis glatumi la krudaĵon kaj ŝanĝi la graniton je la monumento, kaj nun ili devas perdi ĝin el sia mezo. Kordoloro, tamen kontenteco, ke baldaŭ ilia monumento kovros la honoran lokon da tero tie en Varsovio.

J.D.A.

—El Esperanta Triumfonta.

KONGRESAJ AFEROJ.

La jenaj sumoj estas ricevitaj de la sekretario—Sro. R. R. Rawson. Donacoj—Camberwell Dance, £6; Melbn. Espo. Club, £1; Walking Club, 23/-; Glumarkoj venditaj, 5/-; S-ro Hepworth, 2/-; F-ino Aston, 6/-; Melbn. Club Concert, £15/16/2; F-ino Wells, 9/6; F-ino Gale, fotografaĵoj venditaj, 7/-; S-ro Kidd, 5/-; F-ino S. Harris, 10/-.

Kongresaj Pagoj.—n-o 54, S-ino E. Wilson, 21/-; n-o 48, F-ino L. Watford, 2/6; n-o 55, S-ro C. Clarke, 21/-; n-o 23, F-ino Williams, 5/-; n-o 56, S-ino Scammell, 10/6; n-o 57, S-ro Saar, 10/-; n-o 58, S-ro J. Davidson, 21/-; n-o 59, S-ino McLoughlin, 21/-; n-o 60, S-ro E. Mackenzie, 21/-; n-o 61, F-ino Wells, 10/6.

MELBURNA JARKUNVENO DE U.E.A.

La melburnaj membroj multnombro kolektiĝis en la kunveno de la Esperanta Societo Melburna, la 29a de novembro. S-ro C. W. Ballard, ĉefdelegito, skizis la lokan agadon dum la pasinta jaro kaj petis la membrojn ke ili daŭrigu sian subtenon. Li gratulis la Aŭstraliajn delegitojn pro iliaj sukcesplenaj laboroj kaj rimarkigis, ke la procentaĵo de U.E.A.—anoj inter la Aŭstraliaj samideanoj estas kuraĝige alta. Ĉiu delegito aŭ viĉ-delegito tre volonte ricevos abonojn por la venonta jaro. Tut-Aŭstralia kunsido okazos dum la venonta kongreso en Melburno.

LETERO AL AMIKO EN EŬROPO.

Estimata sinjoro,

Per tiu ĉi letero mi penos klarigi al vi, kiel oni establas ŝafbredejon en Aŭstralio. Al la homo kiu loĝas en la urbo, kaj jam pruvis al si, ke eĉ lia malgranda ĝardeno bezonas multe da laboro kaj tempo, antaŭ ol ĝi fariĝas kontentiga; la ideo prilabori terspacon de miliono da akreoj, por establi ŝafbredejon, estas preskaŭ ekster kompreno, sed la pioniroj de tiu vasta landspaco, proksime al la centro de Aŭstralio ja hodiaŭ faras tion.

Por ricevi ideon, pri la amplekso de tia ŝafbredejo, oni devas scii, ke ĝi ampleksas 1600 kvadratajn mejlojn. Ŝajne ne estas eble profite plilabori tia bienego, sed ni esploru.

La bienhejmo estas kutime ĉe la mezo de la bieno, kaj ofte estas komforta ligna domo, kun largaj verandoj. La bienhejmo de jam bone establita ŝafbredejo aspektas, kiel malgranda urbo, pro la multaj konstruaĵoj, kaj konsistas el, domo por, la administranto, loĝejo por la laborantoj, forgejo, ŝaftondejo kun loĝejo por la tondistoj, aŭtomobilejo, butiko, staloj, ŝirmejoj, kaj tiel plu. Tiuj ĉi estas konstruitaj, de tempo al tempo, kiam la enspezo permesis tion. La kutima komenco estas loĝdomo konstruita el ŝtipoj kaj koto, kaj ŝirmejo konstruita el branĉoj, por servi ĝis oni povas konstrui la aliajn bezonatajn konstruaĵojn.

La akvo oni pumpas el puto per ventmuelilo, kaj konservas en granda cisterno. La akvo estas bona, kaj tio ja estas kontentiga, ĉar dum la lastaj tri jaroj falis nur 15 colojn da pluvo.

Tiu ĉi ŝafbredejo, kiun mi priskribas estas prilaborata laŭ modernaj ideoj, la transporto estas farata per aŭtomobilejoj, kaj ŝargaaŭtomobilejoj, kaj estas nur per la uzo de aŭtomobilejoj, ke estas eble prilabori tiuj ĉi milionakreaj bienegoj. Estas kutima afero por la administranto veturi 200 mejlojn dum unu tago, por estri la laboron. En tiu ĉi lando, kie malofte pluvas, ne estas necese konstrui barilojn por bovoj, ĉar ili ne vagas malproksime de kie la akvo estas trovebla; sed estas tute alie pri ŝafoj, tial laboristoj konstruas barilojn por dividi la bienegon en kampoj.

Kutime oni apartigas la ŝafojn kampojn, kies amplekso estas kvadrataj mejloj, la bariloj estas mpezaj sed fortaj, kutime kun stangoj starigitaj kun interspaco de 20 fadenoj, tra kiuj oni streĉas 5 aŭ 6 fadenojn, kun du fadenaj ligiloj in la stangoj por konservi streĉataj ferdadenojn. La kontrakta prezo por starigi tian barilon estas 18 funtoj sterlingaj po mejlo. La stangoj estas facile haveblaj, ĉar en la ĉirkaŭaĵo kreskas multe da mezgranda arboj. La barilistoj gajnas bonajn saĵaron je tiu prezo sed la laboristoj estas lacigaj, kaj ili devas loĝi, proksime de iu ajn.

La plej grava afero ĉe tiuj ĉi bienegoj estas la akvo; troviĝas tra ĉi vasta teritorio, post daŭra plulagetoj, kiuj konservas la akvon dum kelkaj monatoj, kaj tiam la brutoj lasas la landon, ĉirkaŭ la putoj, kaj nutri sin en la ĉirkaŭaĵo de la lagetoj, krom tiuj ĉi lagetoj mankas akvo sur la surfaco.

La brutoj posedas mirindan instinkton, kaj senerare scias, kiam pluvos, eĉ se okazis lokan pluvon sur la spaco de nur kelkaj kvadrataj mejloj, tre baldaŭ poste tien troviĝas ĉiuj el la brutoj, la kanguruoj, kaj sovaĝaj meleagroj, el la ĉirkaŭaĵo de distanco da 50 mejloj; sed povas bori en la teron kaj trovi akvon, kaj por elekti lokon por bori puton oni ofte dungas akvodiviniston.

Trovi akvon per la divinvergo estas arto neniu komprenas, sed per tiu arto oni ofte trovas la akvon lokoj, kie ŝajne ĝi ne povas ekzisti. La divinisto jam elektis lokon, proksime al kie oni bezonas la akvon, kaj lia kunlaboranto jam boris 70 futojn de malmola roko, kun rezulto, ke troviĝis abunda provizo de bona akvo. Kiel grava estas akvo, pruviĝis per tiu ĉi puto, taksita laŭ komerca vidpunkto la puto kiel 300 funtojn sterlingajn por bori, sed kiam la akvo troviĝis, monvaloro de la bienego pligrandiĝis je 5000 funtojn sterlingaj.

En la ĉirkaŭaĵo de la puto abundas nutraĵo por la ŝafoj sed kompreneble mankas la herbo . . . memoru, falis nur 15 coloj da pluvo dum lastaj tri jaroj . . . , sed abundas "Mulga" (akacio) arbetoj de multspecoj ambaŭ arboj kaj arbetoj, la foliojn de tiuj arbetoj la brutoj

volante manĝas. Dum bona sezono tute kovras la kampojn sovaĝaj floroj, kaj tiam la brutoj sin nutras sole per tiuj floroj. La kamparanoj nomas tiujn florojn brutnutraĵo; al la vizitanto la lando aspektas, kiel feinlando, nenia artefarita ĝardeno povas kompari kun ĝi pro beleco, sed nuntempe estas pluvmanka periodo, kaj la brutoj nutras sin per la akacio. Estas interese vidi kiel la virbovo metas ĝian kornon super la branĉo, kaj per la pezo de lia korpo rompas la branĉon, por havigi al si la foliojn, kaj la malsama metodo de la bovino, kiu por rompi la branĉon metas ĝian kapon super la branĉo kaj malsupren premas.

Oni povas demandi, kial miliono da akreoj estas necese por fari ŝafbredejon, sed oni devas plibonigi la landon, antaŭ ol ĝi povos nutri granda ŝafaron, kaj estas la ŝafoj mem, kiuj riĉigas la landon, komence oni lasas nur malmulte da ŝafoj nutri sin sur tre vastaj kampoj, iom post iom oni aldonas ŝafojn, post kiam la lando pliboniĝis. Ofte kiam oni erare paŝtis tro multe da ŝafoj sur la lando la nutraĵo formangiĝis, kaj la kreskaĵoj, kiu kune tenas la malpezan teron mortis, kaj la lando fariĝis dezerto.

Kun atestimo, via fidele, P. H.

AL NIAJ SUBTENANTOJ.

Ĝis la 31 januaro ni ricevis la jenajn sumojn:—M. Tvanms, 5/-, novembro '26; B. J. Dooley, 4/6, decembro '25; A. Walters, 4/-, decembro '25; E. D. Nesbet, 4/6, novembro '26; J. Maddar, 5/-, julio '25; s-ro Serpell, 4/6, septembro '25; A. Martin, 10/6, junio '26; F. A. W. Thomas, 4/6, januaro '26; S-ino Scammell, 4/6, junio '25; C. G. Redfern, 4/6, junio '25; S-ro Predl, 4/6, majo '26; kontantaj d8.

MUZIKO.

Nova Gramofono.

Angla kompanio ĵus anoncis gramofonon funkciantan laŭ tute nova plano.

Al la nova maŝino tute mankas la kutima "tonbrako," reproduktilo kaj ekstera aŭ interna trumpeto, sed anstataŭe estas uzata speciala aparato, kiu reproduktas kaj pligrandigas la sonon. Tiu aparato konsistas el ronda, vertikala, 14-cola diafragmo, faldumita simile al ventumilo.

La orginaalan planon inventis franca sciencisto M. Louis Lumiere, sed poste ĝi estis plibonigita de la Gramofona Kompanio de Hayes (elp. Hez), kies teknika spertulo s-o H. Buckle perfektigis la metodon.

Oni pretendas, ke la novaĵo pli fidele kaj pli laŭte redonas la tonojn muzikajn, sed, ĉar la plej malkara maŝino kostas pli ol dudek funtojn, ŝajnas, ke ĝi ankoraŭ ne revoluciigos la gramofonan teknikon.

W. R. W., Torquay.

"Espero," nova muzikilo.

Nia malnova samideano, gimnazia profesoro Elias Beckman, sukcesis post 4-jara laboro en liberaĵ horoj konstrui novan specon de kontrabas-klarneto, kies plej profunda tono estas kontra-C.

Ĝi estas nomita Espero. La instrumento, kiu havas formon de bastubo, estas farita el latuno, sed ĝi estas konstruita tiel, ke ĝi, rilate al tono, devas esti karakterizata kiel tipa ligna blovinstrumento. Nenio en la tono memorigas je metalo.

Espero havas 26 aerklapojn kaj amplekson de pli ol kvar oktavo. Sian plej valoran econ la instrumento posedas per siaj plej profundaj tonoj, kiuj similas al 16-futa orgena tono.

Kompare al kontrafagolo ĝi havas la superecon, ke ĝi en la profundo posedas ĉiujn gradojn de forto de fortissimo ĝis pianissimo.

Erho.

El Esperanto Triumfonta.

VITAMIN.

Nature's remedy for physical and nervous exhaustion and disorders.

See Testimonials.

For Children and Adults.

Price Per Packet: 3/8 Posted.

Australian Agent: A. R. COHEN, 12 DERBY STRET, KEW.

KRONIKO.

Melburno.—Dro F. Williams kiu vojaĝas al Ĉinujo raportas en tre interesa letero, ke li vizitis la jenajn lokojn, Hobarto, Sidnejo, Newcastle, Brisbano, Townsville, kaj Thursday insulo. Li elserĉis Esperantistojn en ĉiuj de tiuj havenaj urboj, kaj ankaŭ faris propagandajn paroladojn sursipe kaj en Ĉiu ali konvena okazo. Li tre bezonas propagandan literaturon, kiun oni povas sendi al li, ĉe la London Mission, Tientsen, Ĉinujo.

Ĉe la kunveno okazinta la 30 januaro la Melburno Esperanto-Societo ricevinta raporton pri la morto de S-ino K. Zamenhof pere de vicprezidanto C. W. Ballard, unuanime akceptis la jenan proponon:—La anoj de la Melburno Esperanto-Societo funebras pro la morto de la altsatata majstrino s-ino Klara Zamenhof, kaj esprimas al la familio sian kondolencon.

The first congress of the International Union of Radio Amateurs will be held at Paris during Easter of 1925. The Congress Committee has issued a prospectus of the Congress in the International Help Language, "Esperanto." This assures Radio enthusiasts of every country knowing of the congress and its aims. Item 5 on the agenda is "International Help Language."

—Radio.

Sydney: Esperanto-Societo. Kunvenas ĉiun ĵaŭdon de 7.30—10 p.m. ĉe "Station House," Rawson Place (6a etaĝo). Gaste apud la ĉefstacidomo. Prezidanto: S-ro. F. V. Taylor; sekretario, S-ro. L. E. Fosto, adreso. "The Brighton," Croydon Park, Sydney.

Melburno Esperanto-Societo, Prezidanto, s-ro C. L. Clarke; sekretario, s-ro J. G. Robert. Poŝta adreso, Box 731, Elizabeth-str. P.O., Melbourne. Kunvenejo: Hardware Club

Chambers, 350 Little Colline-str. vendrede vespere, je la oka horo.

Brisbane Esperanto Club. Sekretario S-ro A. J. Sycamore, C/- Mr. Hartley, Carlton St., Highgate H. Sth. Brisbane. Address enquiries Secretary, who may be seen between 12 noon and 1 p.m. at Murray Fraser Ltd., Charlotte St., City.

Berwick: Esperanta Grupo. Kunvenejo kaj poŝta adreso: ĉe F-ino Abbott, "Chelsworth," Normanby Rd. Berwick, merkrede je 3.30 p.m.

Dargaville: Esperanto Societo. Prezidanto, S-ro Alfred Gregory. Sekretario, S-ro R. Pope. Poŝta adreso, P.O.; Dargaville, N.Z. Kunvenejo: la legosalono de S-ro A. Gregory, vendrede vespere, je la sepa.

"Iru Antauen"-Grupo. Prezidantino S-ino E. S. Bigelow. Sekretario, S-ino J. Parker. Poŝta adreso, Warrig Rd., Oakleigh. Kunvenejo: 36 Kangaroo Rd., Oakleigh, marde vespere je la oka horo.

"Nigra Cigno"-Grupo. Prezidanto S-ro E. J. Goody, Sekretariino F-ino F. Cherrett. Poŝta adreso, 46 Leonard str., Victoria Park, W.A. Kunvenejoj vespere je la oka horo "Perth Academy," komencantoj merkrede; progresintoj, 9 Pier-str: ĵaŭdo.

Persista Grupo, Armadale, Melbourne. Prezidanto: S-ro H. Bryant. Sekretariino: F-ino I. Thomas, Kunvenejo kaj poŝta adreso, 62 Northey Rd., Armadale, merkrede vespere.

Raciista Esperanta kaj Diskuto Grupo. Prezidanto, sinjoro J. Skurrie; sekretariino, fraŭlino B. Adamson. Poŝta adreso, 673 Canning-str. North Carlton, Melbourne. Kunvenejo, Temperance Hall, Russell-str. Melbourne, ĵaŭde je la sepa horo.

Hobarta Esperanta Grupo. Kunvenejo: Eaton-Bray-lernejo, Davey-str., ĉiun duan mardon, 7.30 vespere. Prezidantino F-ino C. M. Hannaford. Sekretario kaj poŝta adreso F-ino Beckett, 177 Davey-str., Hobart.

Cole's Book Arcade, Melbourne.

TWO MILLION BOOKS AND PIECES OF MUSIC.

— Send for —

"THE RAINBOW," Cole's Monthly About Books. FREE TO YOU